

SOSYAL SAĞLIK DERGİSİ

Makale Türü	Mart 2025	Cilt	Sayı
Editöre Mektup	Başvuru Tarihi: 15.02.2025 Kabul Tarihi: 04.03.2025	5	1

AFETLERDE KRİZE MÜDAHALE: KAHRAMANMARAŞ DEPREMİ'NDE AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞININ ÇALIŞMALARI

Ayşegül Yetkin Tekin¹

Sayın Editör,

Derginizin yayımlanmış son sayısındaki “Afetlerde Krize Müdahale: Kahramanmaraş Depremi’nde Aile Ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının Çalışmaları” başlıklı makaleyi ilgiyle okudum (Şahin, 2024). Söz konusu makalenin yazarı Murat ŞAHİN’i, ülkemiz tarihinin en büyük felaketlerinden biri olan 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerinin önemli toplumsal-sosyal sonuçlarından bazılarını ortaya koymasından ötürü tebrik ederim. Murat ŞAHİN bu makalesinde, depremedelerin psikososyal sorunlarının başında barınma ve psikososyal desteğe ulaşma gibi ihtiyaçlar geldiğini bildirmiştir.

“Afetlerde Krize Müdahale: Kahramanmaraş Depremi’nde Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının Çalışmaları” başlıklı makaleye depremden etkilenmiş, depremin psikososyal sonuçlarına yönelik araştırmalar yapmış ve yapmaya devam eden bir akademisyen olarak özellikle barınma ve psikososyal desteğe ulaşma sorunlarının uzun dönem ruhsal etkilerini vurgulamak şeklinde katkıda bulunmak istiyorum.

Bilindiği üzere ülkemiz için “yüzyılın felaketi” olarak nitelendirilen 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremler on bir ilimizde fiziksel hasara sebep olmuş ve birçok depremeden yaşam alanını yitirmesine, deprem öncesi yaşam alışkanlıklarının bozulmasına ve profesyonel psikososyal desteğe ulaşmada zorluklar yaşamasına sebep olmuştur. Tüm bu sorunlar, deprem travmasının hemen ardından ortaya çıkabilen akut stres tepkileri gibi uyumsal değişikliklerin uzun dönemde depresyon, travma sonrası stres bozukluğu, tükenmişlik gibi ciddi ruhsal sorunlar olarak devam etmesine sebep olabilmektedir. Depremzedelerde depremde evini kaybetme, depremde bir yakınını kaybetme, depremden sonra psikososyal desteğin zayıf olması gibi faktörlerin depresyon ve travma sonrası stres bozukluğu riskini arttırdığı gösterilmiştir (Sirotych ve Camisasca, 2024). Örneğin; bizim yaptığımız bir takip çalışmasının bulguları, Adıyaman il merkezindeki depremedelerin %19.6’sının depremlerden bir yıl sonra bile travma sonrası stres bozukluğu kriterlerini karşıladığını ve depremde enkaz

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Adıyaman Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı, draysegulyetkin@gmail.com, ORCID: 0000-0001-8176-7657

altında kalmış veya depremde bir yakını kaybetmiş olanların travma sonrası stres bozukluğu için daha fazla risk taşıdıklarını göstermiştir (Tekin vd., 2025). Taşkın, Kemal ve Ucak'ın (2025) 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş depremlerinden bir yıl sonra yaptıkları bir araştırmanın bulguları, depremzedelerden depremde evini kaybedenlerin, depremde bir yakını/arkadaşını kaybedenlerin, depremden sonra işini kaybedenlerin travma sonrası stres belirtilerinin daha şiddetli olduğunu ortaya koymuştur. Ulusoy ve diğerleri (2024), 6 Şubat depremlerinden sonra konteyner kentte yaşamaya başlayan 529 yetişkin depremzede üzerinde yaptığı çalışmada, depremde enkaz altında kalma ve algılanan yaşam kontrolünde azalmanın depresyon riskini artırdığını bildirmiştir.

Sonuç olarak, depremzedelerin ruh sağlığını korumaya yönelik psikososyal müdahale programlarının hızla uygulanmaya hazır hale getirilmesi, depremzedelerin profesyonel desteğe ulaşmalarını kolaylaştıracak disiplinlerarası iş birliklerinin sağlanması ve barınma sorunlarının giderilmesi depresyon ve travma sonrası stres bozukluğu gibi yaygın ruhsal sorunların önlenmesine yardımcı olabilir.

Saygılarımla

Kaynakça

- Şahin, M. (2024). Afetlerde Krize Müdahale: Kahramanmaraş Depremi'nde Aile Ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının Çalışmaları. *Sosyal Sağlık Dergisi*, 4(2), 17-50. <https://doi.org/10.69514/sosyalsaglik.1474413>
- Sirotych, A. C., & Camisasca, E. (2024). PTSD risk factors in earthquake survivors and their families: a systematic review. *European Journal of Psychotraumatology*, 15(1), 2365477. <https://doi.org/10.1080/20008066.2024.2365477>
- Tekin, A., Yetkin Tekin, A., Göçüm, E., İnce, Z., Kapıcı, Y., & Karamustafalıoğlu, O. (2025). Posttraumatic stress disorder and related risk factors among earthquake survivors after earthquakes in Turkey: 1-year follow-up study. *Psychological Trauma: Theory, Research, Practice, and Policy*. Advance online publication. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/tra0001893>
- Taskin, M., Kemal, B. A. S., & Ucak, E. F. (2025). Post-traumatic stress disorder (PTSD) in disaster survivors 1 year after the 2023 Kahramanmaras earthquake in Turkey. *European Journal of Trauma & Dissociation*, 9(1), 100504. <https://doi.org/10.1016/j.ejtd.2025.100504>
- Ulusoy, S., Celik, Z., Guleryuz, A., Esgibag, H. C., & Yavuz, K. F. (2024). Prevalence and risk factors of PTSD, depression, and grief among survivors of 2023 Türkiye earthquake. *The Journal of Nervous and Mental Disease*, 212(10), 541-548. <https://doi.org/10.1097/nmd.0000000000001803>